

گفت و گوی صبا با عوامل نمایش اسب قاتلین

کابوسی از یک جنون هولناک

یک زبان بین‌المللی از طریق تصاویر هستیم اینکه مفاهیمی را به وجود بیاوریم و به یادگار بگذاریم. مانند آثار رومئو کاستلوچی که وقتی آثار این هنرمند بزرگ در ایتالیا و با کشورهای دیگر اکران می‌شد آن مفاهیم تصویری و معنایی شکل می‌گرفت. من یک هدف دارم که بتوانم با استفاده از تلفیق مفاهیم، نمایشنامه‌ها، قصه‌ها و متون کهن با فضای مدرنیته به یک زبان مشترک و جهانی در تئاتر برسیم و تلفیقی را به وجود بیاورم که ماندگار باشد. پس از اجرایی که در جشنواره کشور تونس داشتیم برای اجرای عموم در این کشور دعوت شده‌ایم و در حال پیگیری این مسئله هستیم. پیشنهادهایی برای حضور در تهران دارم و اگر شرایط مهیا شود به دنبال این پروژه نیز هستیم چرا که احساس می‌کنم پس از این باید بر اساس هجرت تجربه را بالاتر برد و فضا و دنیاهای جدیدی را به وجود آورد. در پایان می‌خواهم از خواسته و آرزویم برای تئاتر استان‌ها بگویم. من صرفاً نماینده شیراز نیستم بلکه نماینده ۳۱ استان کشور هستیم و به نمایندگی از تئاتر شهرستان‌ها صحبت می‌کنم. تئاتر شهرستان‌ها باید حمایت شود و این حمایت صرفاً گفتاری و اینکه صرفاً معضلات را بیان کنیم نیست. من پیشنهاد طرحی را دارم که اگر ممکن است یک ماه از سال را به عنوان همایش اجرای عموم تئاتر استان‌ها در تهران تعیین کنیم و سالن‌های دولتی را در اختیار گروه‌های استانی قرار دهیم و بهترین اثر مثلاً یک سال گذشته آن استان ۱۰ الی ۱۵ روز به اجرای عموم در تهران برسد این مسئله هم باعث دیده شدن تئاتر استان‌ها می‌شود و همین که ما در سال یک ماه را به عنوان تئاتر استان‌ها خواهیم شناخت و از همه مهمتر باعث دلگرمی، پویایی و تلاش در هنرمندان شهرستان‌ها خواهد شد. وقتی که من بدانم از ۵۰ گروه تئاتری در شیراز قرار است یکی به اجرای عموم در تهران برسد که صادقانه بگویم از رویاهای هنرمندان تئاتر شهرستان‌هاست که بتوانند در تهران اجرا کنند و چهره‌ها و هنرمندان

تماشاخانه ایرانشهر این روزها میزبان نمایشی به نام «اسب قاتلین» از شیراز است. کارگردانی این نمایش بر عهده سید محمدهادی هاشم‌زاده است که مخاطبان تهرانی او را با نمایش استرالیایه خاطر دارند. پس از موفقیت و برگزیده شدن این نمایش در جشنواره فجر به بهانه اجرای عموم این اثر خبرنگار صبا گپ و گفتی با عوامل این نمایش داشته که در ادامه می‌خوانید.

مریم عظیمی
گفت و گو

سید محمدهادی هاشم‌زاده:

می‌خواهم به یک زبان مشترک و جهانی در تئاتر برسیم

در مورد متن و دراماتورژی که روی آن انجام شده بگویید.

متن «اسب قاتلین» نوشته رضا گشتاسب که تحصیلات این رشته را دارد و نمایشنامه نویسی است که در فضاهای سورئال و اکسپرسیونیستی کار می‌کند نوشته شده و «اسب قاتلین» هم در همین فضا شکل می‌گیرد و روایت‌های غیر خطی دارد. روایت‌هایی که شما دیگر قصه را با فضا و منطق واقع‌گرایانه نمی‌توانید پیش ببرید ایشان قلم و شیوه نوشتاری خود را دارند و در بیشتر آثار ایشان مرگ و زمان نقش مهمی ایفا می‌کنند. فضای هم آلود ترس و وحشت و اکسپرسیونیستی یا همان ذهن آشفته در هم پیچیده یک شخص که ما به تماشای این ذهن می‌نشینیم. در نمایشنامه «اسب قاتلین» با اجازه خود نویسنده در قسمت‌هایی از متن و برای انتقال بهتر مفهوم و اینکه نشانه‌های بهتر داشته باشیم با کمک آقای اصغر زیبایی نژاد کار دراماتورژی انجام شد. البته در بخش‌های کوچکی نیاز به دراماتوری بود مثلاً چند شخصیت در نمایشنامه اسب قاتلین رضا گشتاسب بود که ما به وسیله همان فضای دراماتورژی و نقد و تحلیل به این نتیجه رسیدیم که این چند نقش می‌تواند حذف شود و برای شناخت و درک بهتر برای تماشاگر فضاهایی را به وجود آوردیم.

به نظر می‌رسید که امکانات نوری که شما برای ارائه اثر نیاز داشتید فراتر از استانداردهای فعلی سالن‌های تئاتر ایران بوده و شما به سمت خلق نور حرکت کردید لطفاً در این مورد بگویید.

ما برای اینکه امکانات نوری در شیراز و بعداً در تهران آنگونه که می‌خواستیم در اختیار نداشتیم مجبور بودیم که نور خلق کنیم. ما نیاز به نورهایی داشتیم که چراغ قوه نباشد، بزرگتر و پرنورتر باشد. به همین دلیل یک سری لوله پولیکا تهیه کردیم و در داخل آن آینه و پس از آن لامپ تعبیه کردیم تا مثل نورهای اسپات بتواند دایره نور را بزرگتر یا کوچکتر کند، همینطور ما به نور سفید نیاز داشتیم تا به فضای مرگ و ترس نزدیکتر شود. ما یک سری نورهایی را به دست بازیگران داده‌ایم و خود بازیگرها تامین کننده نور خودشان هستند یعنی هم بازیگرند و هم نورپرداز و این کار بسیار سختی است چرا که هم باید تمرکز داشته باشید که خطایی در نوری که باید از آن استفاده کنید ایجاد نشود و زوایای نوری رعایت شود و هم بتوانید حس، انرژی و دیالوگ را برسانید. در آثاری که من تاکنون کار کرده‌ام نور نقش بسیار مهمی دارد به نوعی نور مثل یک بازیگر در صحنه است و صرفاً برای زیبایی یا روشن کردن صحنه کاربرد ندارد. زمانی که نور وارد تئاتر شد یک اتفاق شگرف در تئاتر به وجود آمد و من به سادگی از این موضوع نگذشتم. کات شدن متوالی نورها به نوعی رانش‌هایی را به وجود می‌آورد که گویی یک تدوین موازی به شکل سینمایی بر صحنه نمایش و اجراست. در واقع من همان کاری را که یک تدوینگر

پشت میز تدوین انجام می‌دهد را روی صحنه تئاتر آوردم. یعنی تماشاگر هم‌زمان تصویری به شکل یک نمای بسته یک نماز واید، یک لحظه دور و یک لحظه نزدیک را با سرعت و یکی پس از دیگری می‌بیند و این گونه تصویرهای ما روی صحنه شکل می‌گیرند و نور در این اثر برای من این امکان را به وجود آورد. بعد از جنگ جهانی دوم در آلمان به دلیل آشفته‌گی ترس و وحشت مردم در معماری و نقاشی شاهد ظهور اکسپرسیونیسم هستیم و با توجه به این نقاشی‌های اکسپرسیونیستی شاهد کشیدگی سایه‌ها که پر از وحشت و ترس است خواهیم بود و ما هم از این نقاشی‌ها الهام گرفتیم و آن کشیدگی‌ها و سایه‌ها را به وسیله نور به وجود آوردیم.

از برنامه‌های آتی خودتان و گروهتان بگویید.

می‌خواهم تئاتر کنیم. من بیش از ۲۰ سال است که تئاتر کار می‌کنم و اینگونه نبوده که به واسطه یک اتفاق به جشنواره برسیم و مقام کسب کنیم. زحمت زیادی کشیده‌ام و رنج زیادی برده‌ام و تمام تجربه ۲۰ ساله خودم را در «اسب قاتلین» پیاده کردم. با اینکه اعتقاد دارم این اثر همانند هر اثر دیگری مسلماً ایراداتی دارد همان گونه که پراز اتفاقات خوب است. همه ما در دوران تجربه کردن هستیم، چرا که من به دنبال

